

SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO REJESTR HANDLOWY

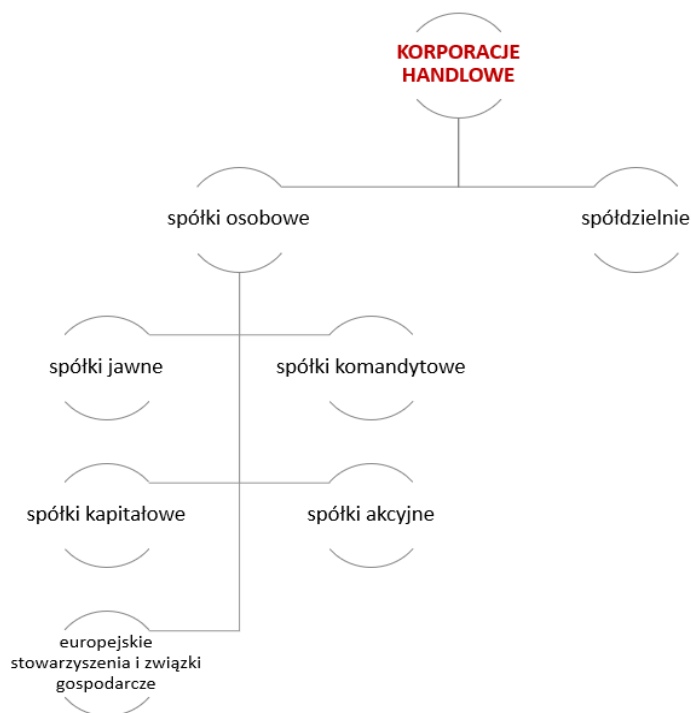
REGULACJE PRAWNE

Aktem prawnym regulującym problematykę spółek prawa handlowego jest **ustawa Nr 90/2012** o spółkach handlowych i spółdzielniach (*Zákon o obchodních společnostech a družstvech*, zwana również **ustawą o korporacjach handlowych (UKH)**; angielska wersja językowa: justice.cz), która weszła w życie w 2014 roku. Tym samym przestał również obowiązywać Kodeks handlowy (KH) Nr 513/1991 (*Obchodní zákoník*).

Pozostałe regulacje związane ze stosunkami umownymi przedsiębiorców, konkurencją gospodarczą i rejestrem handlowym zawarte są w nowym Kodeksie cywilnym Nr 89/2012 (*Občanský zákoník*; **kc**; angielska wersja językowa: justice.cz) oraz ustawie o rejestrach publicznych Nr 304/2013 (*Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob*).

Do korporacji handlowych UKH zalicza:

- spółki handlowe:
 - spółki osobowe:
 - spółki jawne (*veřejná obchodní společnost – v.o.s.*);
 - spółki komandytowe (*komanditní společnost – k.s.*);
 - spółki kapitałowe, tj. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – sp. z o.o. (*společnost s ručením omezeným – s.r.o.*)
 - spółki akcyjne - S.A. (*akciová společnost – a.s.*)
 - europejskie stowarzyszenia i związki gospodarcze;
 - spółdzielnie.

Wypisy z rejestru spółek oraz oddziałów osób zagranicznych, zarejestrowanych w czeskim Rejestrze Handlowym (*Obchodní rejstřík*), można bezpłatnie pozyskiwać w formie elektronicznej ze stron internetowych czeskiego Ministerstwa Sprawiedliwości (*Ministerstvo spravedlnosti České republiky*): <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>. Wypisy elektroniczne mają charakter informacyjny i nie mogą być stosowane jako zaświadczenia czy dowody, np. w postępowaniu sądowym. W celu pozyskania poświadczanego dokumentu należy zwrócić się do Sądu Rejestrowego (bezpośrednio lub za pośrednictwem punktów kontaktowych administracji Czech POINT (<https://www.czechpoint.cz/public/>)).

UREGULOWANIA W ZAKRESIE SPÓŁEK KAPITAŁOWYCH

Poniżej przedstawiamy najważniejsze aspekty prawne wynikające z ustawy o korporacjach handlowych, które mogą odbiegać od uregulowań przyjętych w naszym kraju.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY

- Spółki z o.o. - wymagany minimalny kapitał zakładowy spółek z ograniczoną odpowiedzialnością został obniżony do 1 CZK; spółki, które już istnieją i posiadają wyższy kapitał zakładowy, mają możliwość obniżenia go do tej wysokości.
- Spółki akcyjne - najniższa wartość kapitału zakładowego wynosi 2 mln CZK lub 80 tys. EUR, przy zniesieniu możliwości zawiązania spółki na podstawie publicznej subskrypcji akcji.

Przy zakładaniu spółki istnieje konieczność posiadania specjalnego konta bankowego, co oznacza, że przed zarejestrowaniem spółki należy wnieść kapitał zakładowy na konto spółki, bez względu na jego wysokość.

UMOWA SPÓŁKI

Umowa spółki lub karta założycielska (w przypadku jednego wspólnika) musi mieć formę aktu notarialnego. **Notariusz, który sporządził akty założycielskie, ma prawo dokonać bezpośredniego wpisu spółki do Rejestru Handlowego.** Oznacza to możliwość pominięcia Sądu Rejestrowego przy rejestracji spółek. Umowa założycielska (statut) powinna również określać kworum niezbędne do podejmowania uchwał na walnym zgromadzeniu.

UDZIAŁY I AKCJE

Dotychczasowe powiązanie jednej akcji lub udziału z jednym głosem zostało zniesione. UKH dopuszcza możliwość stosowania różnych proporcji akcji, udziałów oraz uprawnień do głosowania na walnym zgromadzeniu. Oznacza to, że w umowie spółki możliwy jest zapis, że jednej akcji lub jednemu udziałowi odpowiada większa liczba uprawnień do głosowania, jak również większy (nieproporcjonalny) udział w zysku. **W przypadku spółek z o.o.** wprowadzono możliwość posiadania większej liczby udziałów przez tego samego wspólnika, tzn. zniesiono zasadę: jeden wspólnik = jeden udział. Udziały zatem mogą być dzielone tak, aby mogły być zbywalne podobnie jak akcje. Z drugiej strony, większą liczbę udziałów tego samego rodzaju można połączyć w jeden udział. Sp. z o.o. ma również możliwość emisji tzw. udziałów założycielskich, które mogą być zbywane poprzez indos, tak samo jak pozostałe papiery wartościowe (np. weksle czy czek).

WALNE ZGROMADZENIE

Zgodnie z UKH, decyzje walnego zgromadzenia mogą być podnajmowane w formie *per rollam*, oznacza to, że zarząd spółki może przesłać wspólnikom projekt uchwały z wnioskiem o jej przyjęcie lub odrzucenie do określonej daty. Głosowanie zgromadzenia wspólników może zatem odbywać się korespondencyjnie (elektronicznie) poprzez akceptację, odrzucenie lub brak reakcji na projekt uchwały. **W przypadku sp. z o.o.** taką możliwość podejmowania uchwał dopuszczono generalnie, co oznacza, że odstępstwa od tej zasady wymagają odpowiednich zapisów w umowie spółki. Natomiast **w przypadku S.A.** ta forma podejmowania decyzji musi być zawarta w statucie.

UDZIAŁ W ZYSKU

Obowiązuje zasada, że każdy wspólnik ma prawo do zysku **proporcjonalnie do udziału** w spółce. W umowie spółki stosunek ten można jednak zmienić. Wspólnicy mają również **prawo do zrzeczenia się zysku** w sposób przejrzysty i na podstawie własnej decyzji. Zysk można dzielić jedynie **na podstawie zwykłego lub nadzwyczajnego bilansu zamknięcia**, pod warunkiem, że decyzja o jego podziale zostanie podjęta do 6 miesięcy od daty sporządzenia bilansu.

Ustawa dopuszcza również **możliwość wypłacania zaliczek** na poczet udziału w zysku w trakcie roku rozliczeniowego na podstawie okresowego bilansu zamknięcia, który poświadcza istnienie zysku do podziału. Jeżeli zwykły bilans zamknięcia nie potwierdzi tego zysku, zaliczki podlegają zwrotowi.

Ustawa znosi **wymóg tworzenia funduszu rezerwowego w przypadku sp. z o.o.** W umowie spółki jego utworzenie może być jednak przewidziane. **W przypadku S.A.** fundusz rezerwowy jest obowiązkowy przy posiadaniu lub nabyciu przez spółkę akcji własnych - wartość funduszu rezerwowego powinna wtedy pokrywać co najmniej wartość tych akcji.

Wypłacanie zysku organom statutowym lub innych korzyści z własnych środków spółki, jest zabronione o ile mogłoby to doprowadzić do upadłości spółki.

WYNAGRODZENIA ORGANÓW STATUTOWYCH

Umowa o pracę członków zarządu spółek kapitałowych powinna obejmować wszelkie składniki przychodów z tytułu pracy, tj. dodatki funkcyjne, bonusy, udziały w zysku, itp. lub przynajmniej określać sposób wyliczenia tych składników. Brak takich danych w umowie uznaje się za pracę wykonywaną bez tych dodatków.

Członek zarządu może utracić prawo do wynagrodzenia w przypadku udokumentowania działania sprzecznego z interesami spółki, prowadzącego do pogorszenia jej wyników finansowych. W przypadku stwierdzenia, że członek zarządu nie wykonywał działań zmierzających do odwrócenia upadłości spółki, jest on zobowiązany do zwrotu otrzymanego wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia w spółce za okres do dwóch lat poprzedzających upadłość spółki.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ I GWARANCJE

Jeżeli pracownik spółki kapitałowej naruszy swe uprawnienia, jest zobowiązany do zwrotu korzyści uzyskanych na skutek przekroczenia tych uprawnień, jak również do pokrycia strat wyrządzonych spółce. W przypadku niewypłacalności spółki, jej wierzyciele mają prawo domagać się zwrotu swych należności od członków zarządu. W celu wyzbycia się odpowiedzialności za zobowiązania spółki, zarząd winien udokumentować, że podjął wszelkie niezbędne starania w celu odwrócenia tego stanu.

W przypadku zaniedbań ze strony członka zarządu, które były przyczyną upadłości spółki lub wpłynęły na niekorzyść wierzycieli w trakcie postępowania upadłościowego, sąd może zakazać pełnienia danej osobie funkcji członka zarządu na okres do 3 lat.

REJESTR HANDLOWY

Zgodnie z §42 ustawy Nr 304/2013 o rejestrach publicznych osób prawnych i fizycznych (*Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob*), do Rejestru handlowego (RH) zapisywane są **korporacje handlowe** (spółki prawa handlowego oraz spółdzielnie). Obowiązek zapisu do RH mają również **zagraniczne osoby fizyczne** prowadzące działalność gospodarczą na terytorium Republiki Czeskiej za wyjątkiem osób fizycznych z krajów EOG (a więc z UE, Norwegii, Islandii lub Liechtensteinu) i Konfederacji Szwajcarskiej.

Wszystkie **osoby fizyczne**, prowadzące działalność gospodarczą na rynku czeskim, mają obowiązek rejestracji w RH w przypadku, gdy ich przychody (bez podatku VAT) za kolejne 2 lata obrachunkowe przekraczają kwotę 120 mln CZK (ok. 4,4 mln EUR). Pozostałe osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na rynku czeskim mogą się zarejestrować w RH wg uznania.

WPIS OSOBY ZAGRANICZNEJ

Osoba zagraniczna wnioskująca o dokonanie wpisu do RH jest zobowiązana udokumentować, że najpóźniej w dniu rejestracji nabędzie **prawo do wykonywania czynności**, która ma być wpisana w RH jako przedmiot jej działalności, o ile dane te nie są dostępne w systemie informacyjnym administracji publicznej.

Do wniosku o rejestrację w RH należy załączyć **dokument własności lokalu**, w którym ma być prowadzona działalność gospodarcza (o ile dane te nie są dostępne w systemie informacyjnym administracji publicznej), ewentualnie umowę najmu lokalu lub zgodę właściciela lokalu na lokalizację siedziby lub prowadzenie działalności pod danym adresem.

Osoba zagraniczna zobowiązana jest również do podania Sądowi Rejestrowemu **adresu korespondencyjnego na terytorium Republiki Czeskiej lub adresu pełnomocnika** (również na terytorium RCz) do korespondencji urzędowej.

Wniosek o rejestrację składa się w Sądzie Rejestrowym na formularzu w formie papierowej lub elektronicznej. Rejestracji może dokonać również bezpośrednio notariusz, który sporządził umowę spółki lub kartę założycielską.

Częścią składową RH jest tzw. **Rejestr Dokumentów (RD)**, gdzie przechowywane są najważniejsze dokumenty dotyczące osoby wpisanej do RH. Dokumenty, które powinny być przekazane do RD, określa § 66 ustawy o rejestrach publicznych. Dokumenty te są jawne i dostępne w formie elektronicznej, np. na stronie czeskiego Ministerstwa Finansów http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz.

Jeżeli na terytorium Republiki Czeskiej prowadzi działalność **kilka jednostek organizacyjnych** (oddziałów, zakładów) tej samej osoby zagranicznej, wymagane dokumenty w zakresie osoby zagranicznej, wystarczy złożyć w RD tylko jednej z tych jednostek. W przypadku pozostałych jednostek, w RD powinna znaleźć się adnotacja z określeniem Sądu Rejestrowego, w którym znajdują się te dokumenty.

Material został zaktualizowany przez Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Pradze

**Proces zakładania spółek kapitałowych w Republice Czeskiej
(spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółka akcyjnych)**

sp. z o.o.

S.A.

Większa liczba założycieli →
umowa założenia spółki w formie aktu notarialnego.

Jeden założyciel:
sp. z o.o. - akt założycielski,
S.A. – statut spółki.

W obydwu przypadkach
wymagana jest forma aktu notarialnego.

Większa liczba założycieli →
statut spółki w formie aktu notarialnego.

Wysokość kapitału zakładowego sp. z o.o.
nie jest określona.
Musi on wynieść co najmniej
1 CZK.
Umowa założycielska może ustanowić
wyższą wartość kapitału zakładowego.

Kapitał zakładowy spółki akcyjnej
musi wynieść co najmniej
2 mln CZK
lub
800 tys. EUR.

Do 6 miesięcy od zawiązania spółki należy złożyć wniosek o wpis do Rejestru Handlowego, o ile umowa spółki nie przewiduje innego terminu.
Do czasu złożenia wniosku należy wnieść kapitał zakładowy na konto spółki.

Wpis
do RH